

Liiklusohutus laste ja nende vanemate seas

märts-mai 2006

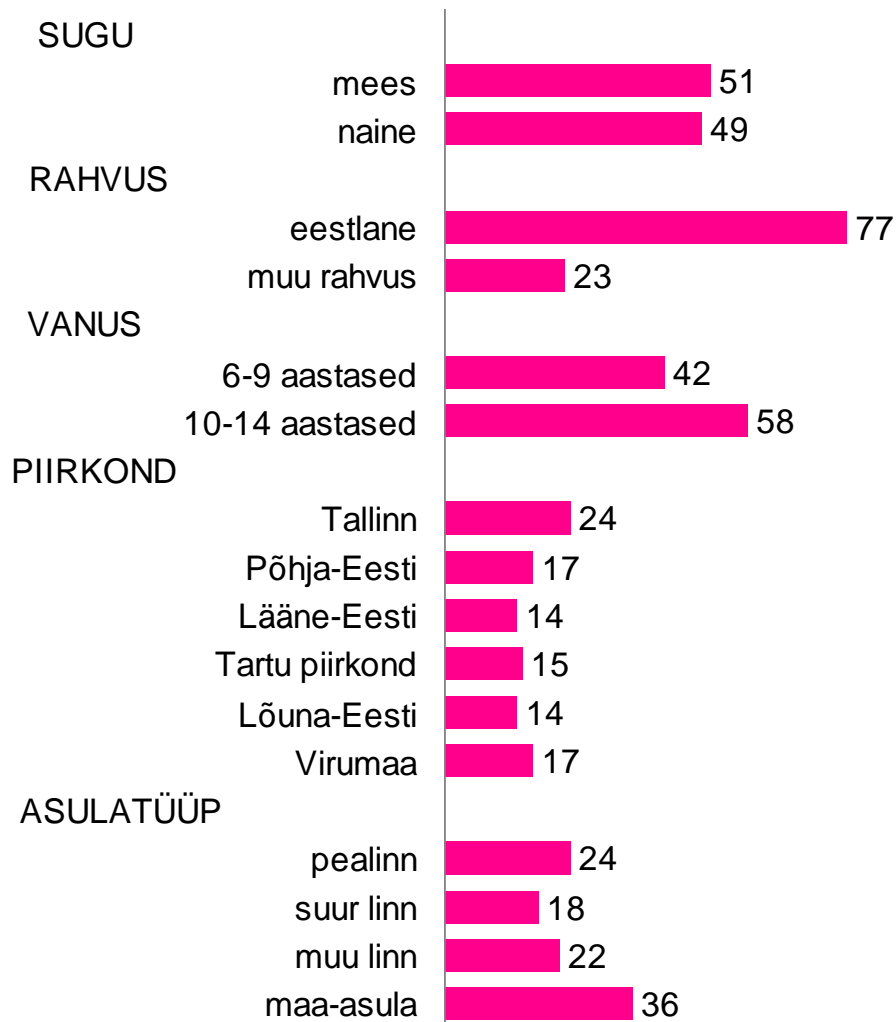
uuringu eesmärk

- Uuringu põhieesmärgiks oli saada teada laste hinnang enda ja vanemate käitumisele erinevates situatsioonides
- Uuringu käigus keskenduti järgmistele teemadele:
 - helkuri kandmine laste ja nende vanemate seas
 - turvavöö kinnitamine autoga sõites nii laste kui nende vanemate puhul
 - jalgratturikiivri kasutamine jalgrattaga sõites laste kui ka nende vanemate poolt

küsitlus ja metoodika

- Sihtrühm: 6-14-aastased lapsed/noored
 - Eesti Statistikaameti andmetel on seisuga 01.01.2005 vastavas vanuses elanikke 130 880 inimest
- Valim: planeeritud valim 300 inimest, tegelikult vastas 351 inimest
 - valim on esinduslik 6-14-aastaste elanike suhtes ning see moodustati “isekaaluvana”, st kasutati üldkogumi proportsionaalset mudelit, kus kõik küsitletud inimesed esindasid võrdset arvu üldkogumi inimesi
- Personaalintervjuud vastajate kodudes (CAPI meetodiga), omnibuss-uuringu raames
- Küsitlus: 08.-15.03, 05.-12.04 ja 03.-10.05. 2006

vastajate profiil

helkuri kandmine
pimedal ajal

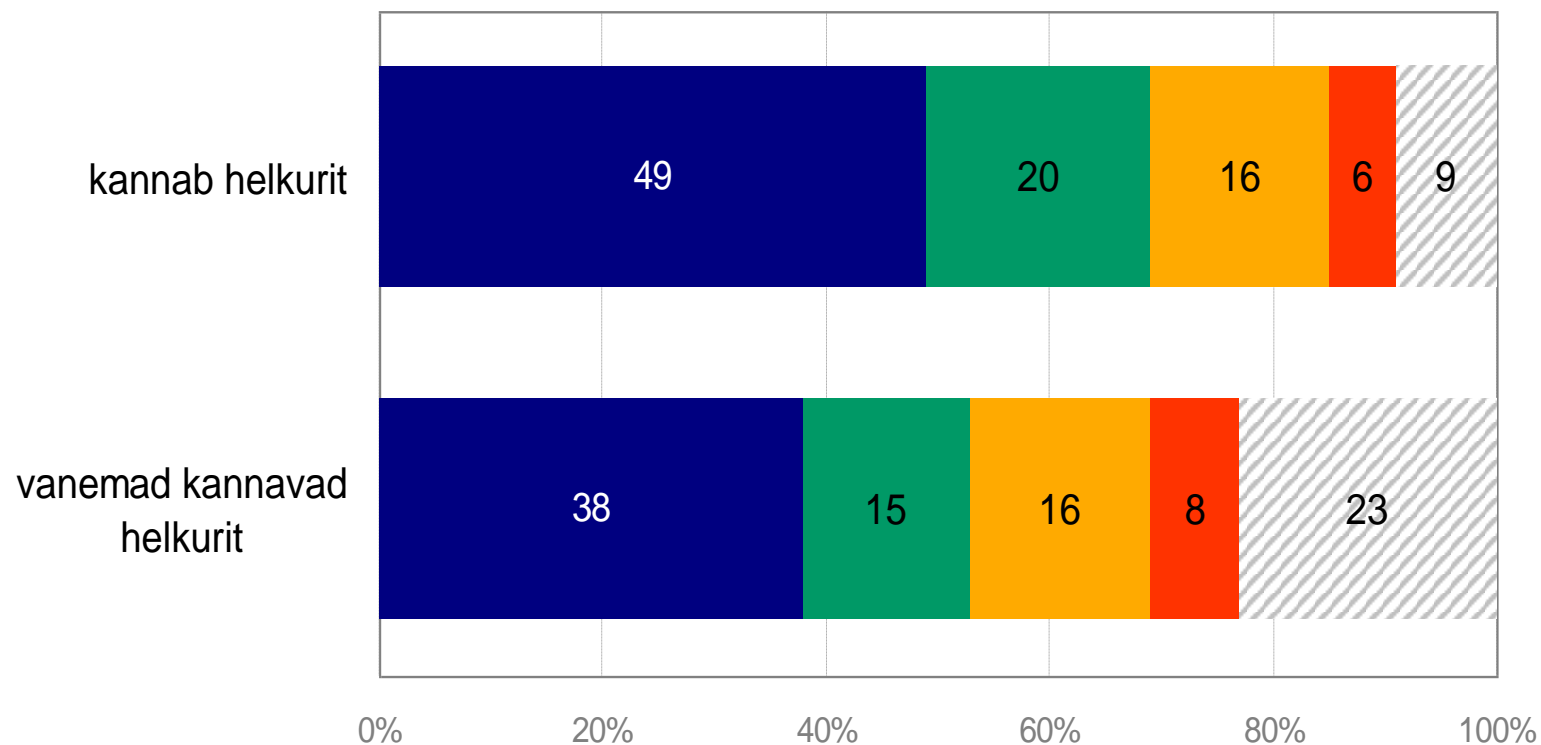
helkurit kannab alati iga teine laps

- Iga teine 6-14-aastane kannab pimedal ajal alati helkurit ja viiendik kannab seda sageli
 - nende seas, kes kannavad alati helkurit on rohkem 6-9-aastaseid, mitte-eestlasi ning väiksemate linnade lapsi/noori. Võrreldes teiste piirkondadega on aktiivsemad helkurikandjad Lõuna-Eesti ja Virumaa lapsed
- Iga kümnes laps/noor ei kanna mitte kunagi helkurit. Need on eeskätt linnas elavad lapsed/noored
 - kuigi mitte-eestlaste seas on keskmisest rohkem neid, kes kannavad alati helkurit, on nende seas ka keskmisest rohkem neid, kes mitte kunagi ei kanna helkurit
- 38% lastest ütles, et nende vanemad kannavad alati helkurit. Reeglina kannavad ka nende perede lapsed alati helkurit. Seega on vanemad lastele positiivseks eeskujuks
- Vanemate seas on helkuri kandmine harvem nähtus kui laste puhul – helkurit ei kanna mitte kunagi pea iga neljas küsitatud lapse vanem(ad). Enamik nendest lastest, kes ei kanna ise mitte kunagi helkuri, ei kanna seda ka ema ja isa
 - vanemate seas kannavad helkurit alati eeskätt maa-asulates ja väiksemate linnades ning Lõuna-Eestis elavate laste vanemad

helkuri kandmine pimedal ajal

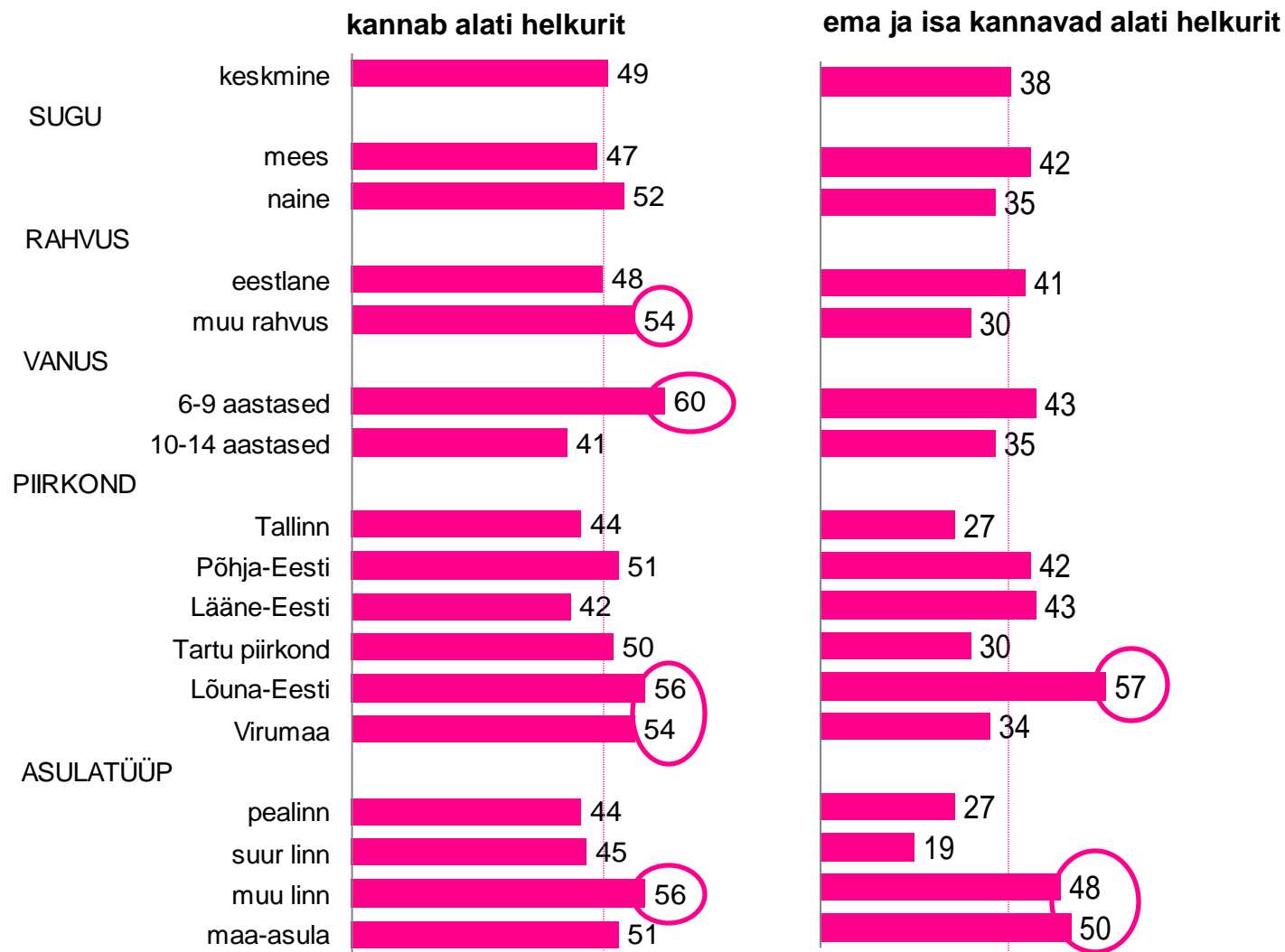
% kõikidest vastajatest

■ jah, alati ■ sageli ■ vahel kannan, vahel ei kannan ■ harva ■ ei kanna mitte kunagi

helkuri kandmine sihtrühmades

% kõikidest vastajatest

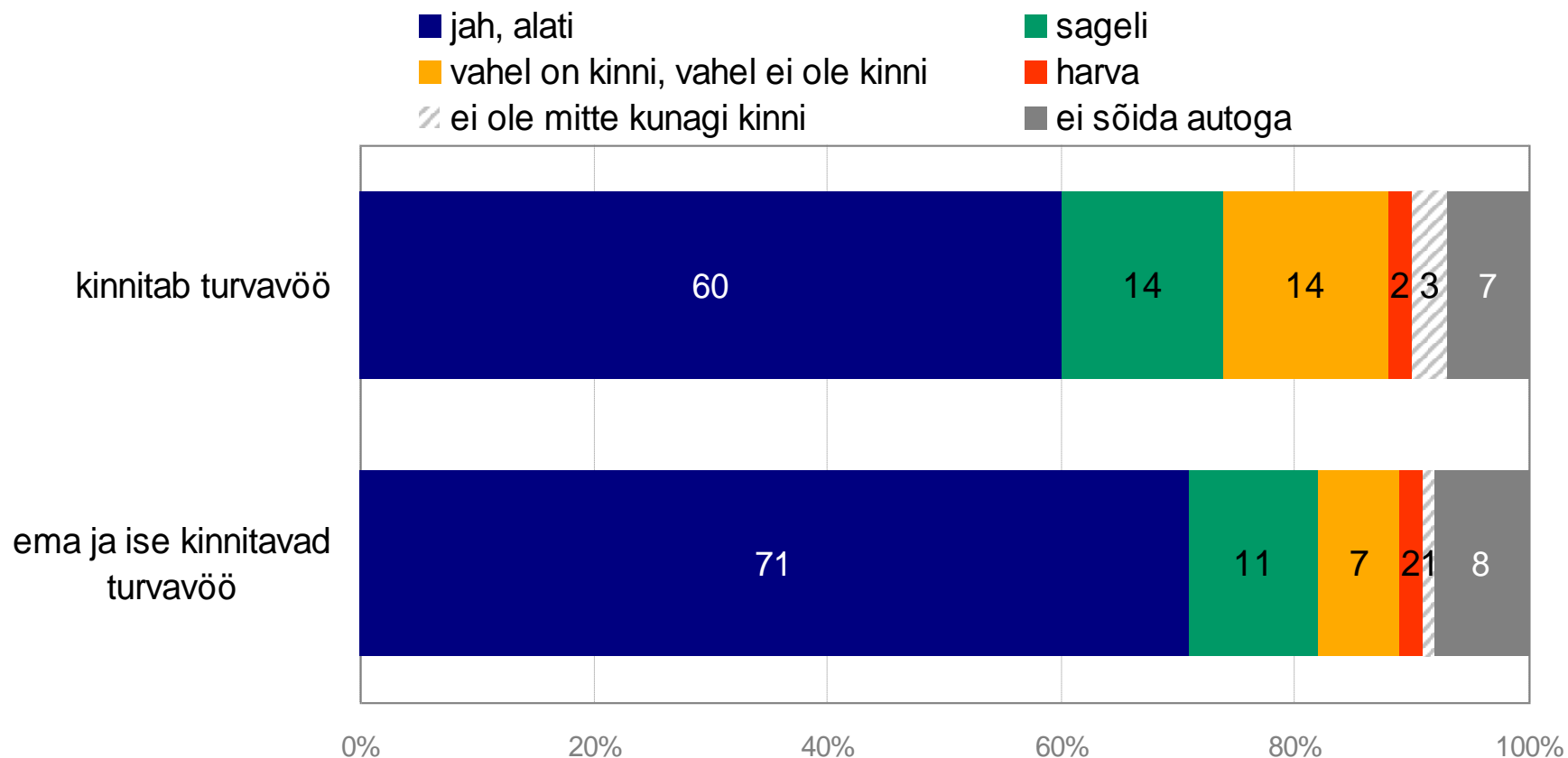
turvavöö kinnitamine
autoga sõites

kaks kolmandikku autoga sõitvatest lastest kinnitab alati turvavöö

- Autoga sõidab 93% lastest ja 92% nende vanematest
- Turvavöö kinnitamine on laste seas laiemalt levinud kui helkuri või jalgratturikiivri kandmine. Turvavöö kinnitab alati 60% 6-14-aastastest lastest, autoga sõitjatest 64%
 - turvavöö kinnitamine suhteliselt võrdselt levinud kõigis sihtrühmades
 - võrreldes teiste lastega on mitte-eestlaste seas rohkem neid, kes ei kinnita turvavööd mitte kunagi
- 77% lastest/noortest, kelle vanemad sõidavad autoga, ütleb, et ta vanemad kinnitavad alati turvavöö
 - nende seas on keskmisest rohkem mitte-eestlasi ja Virumaa laste/noorte vanemaid
- Reeglina nendes peredes, kus lapsed kinnitavad alati turvavöö, teevad seda ka vanemad

turvavöö kinnitamine autoga sõites – kõik vastajad

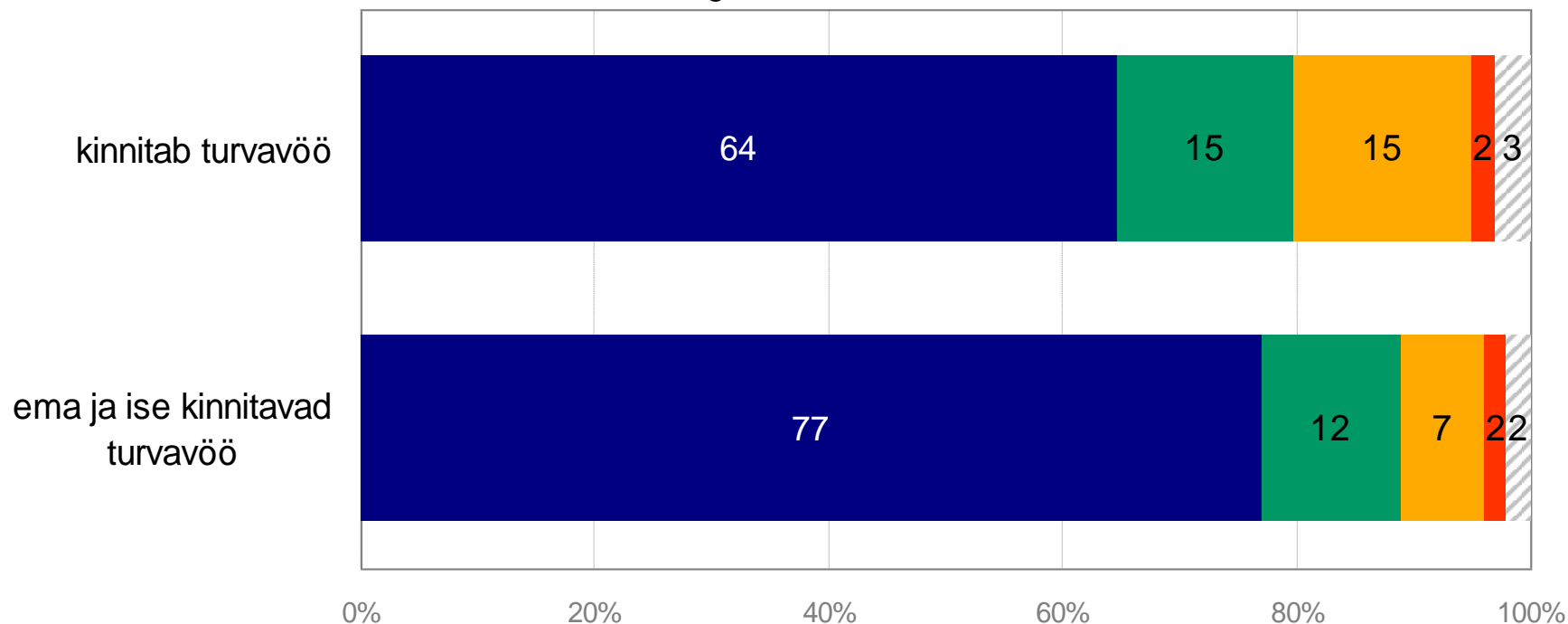
% kõikidest vastajatest

turvavöö kinnitamine autoga sõites – autoga sõitjatest

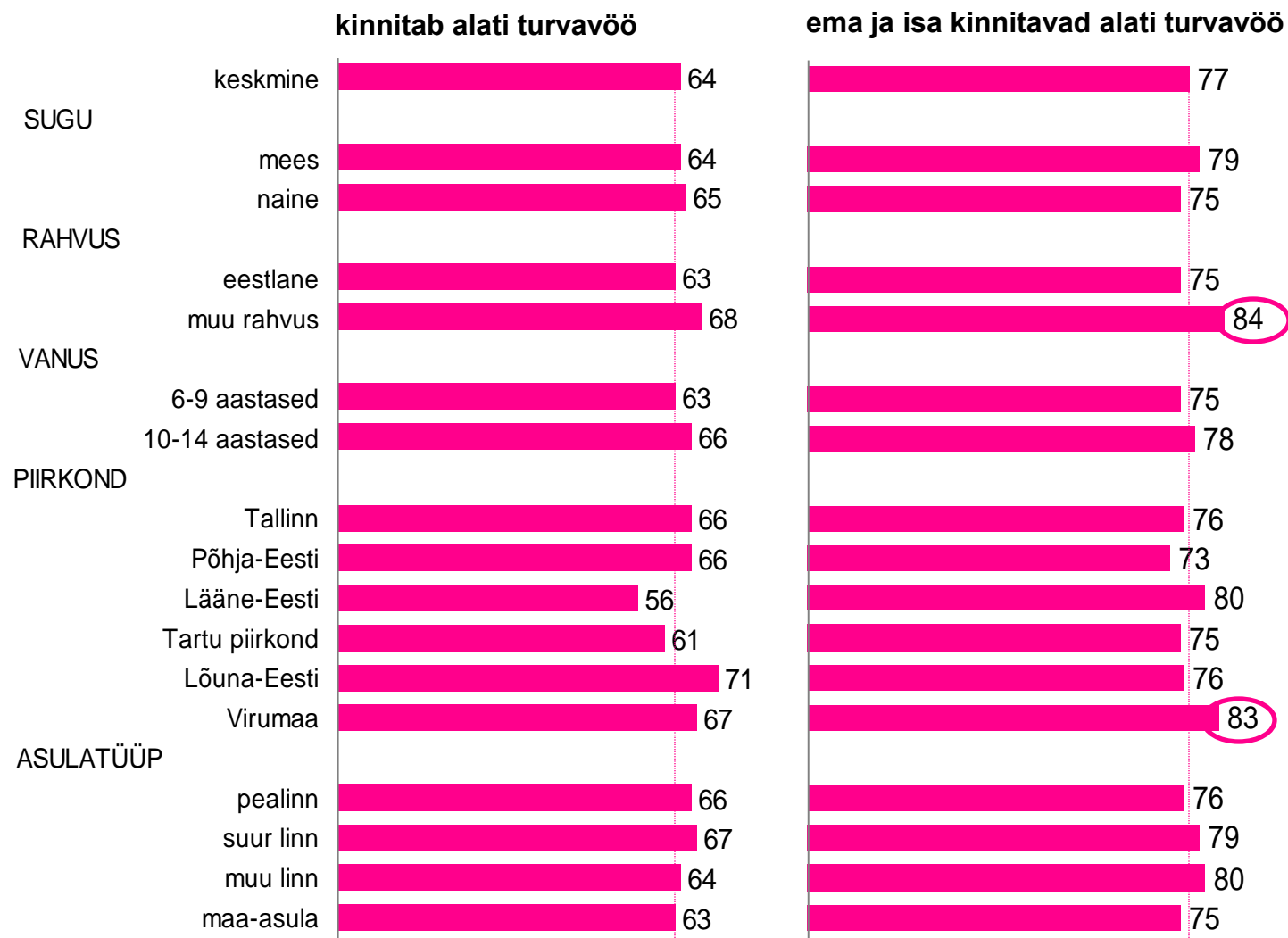
% nendest, kes sõidavad autoga

- jah, alati
- sageli
- vahel on kinni, vahel ei ole kinni
- harva
- ▨ ei ole mitte kunagi kinni

turvavöö kinnitamine sihtrühmades

% nendest, kes sõidavad autoga

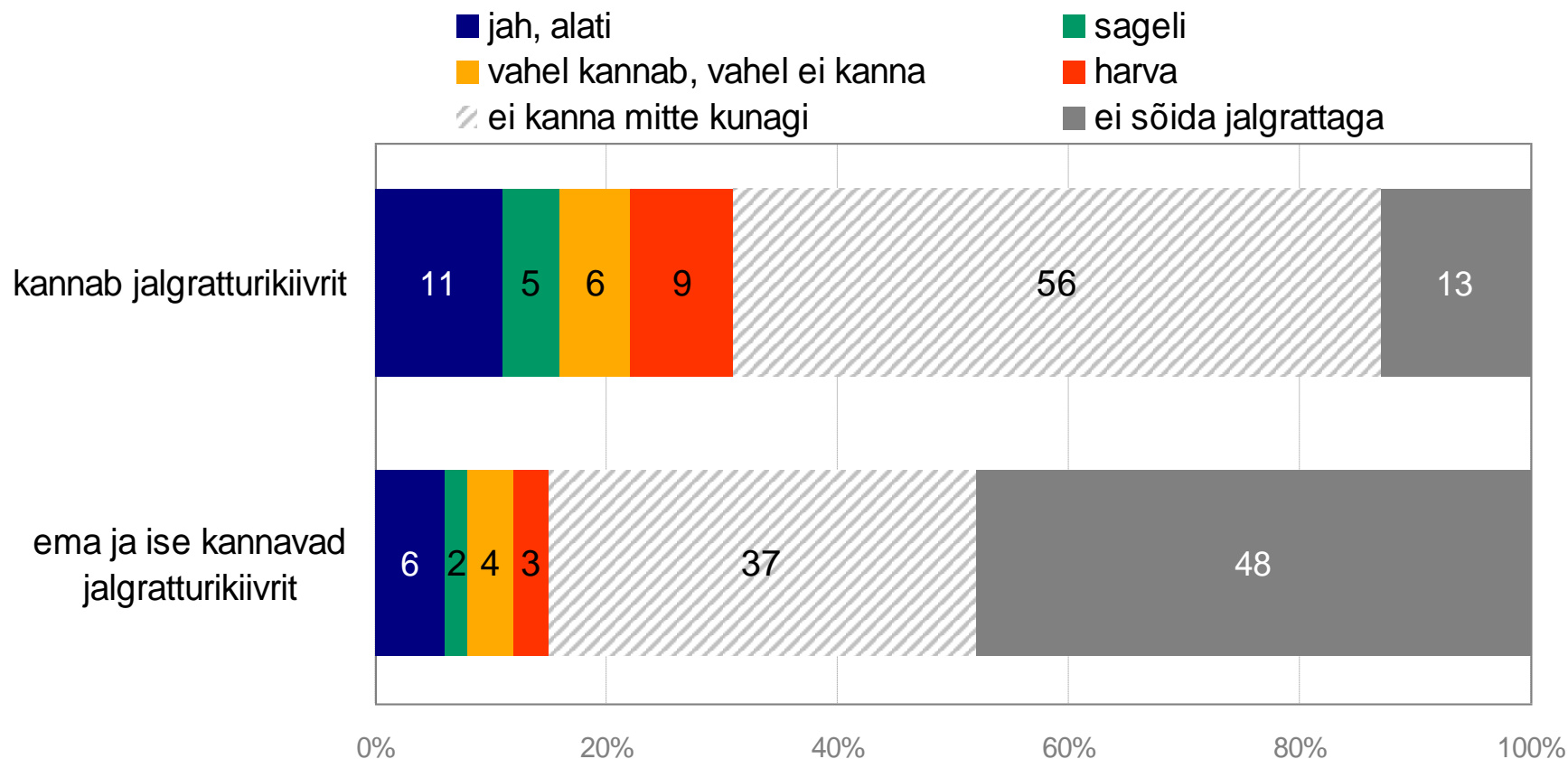
jalgratturikiivri kandmine
jalgrattaga sõites

jalgratturikiivri kandmine on jalgratturite seas harv nähtus

- Jalgrattaga sõidab 87% lastest ja 52% nende vanematest
- Jalgratturikiivri kandmine on nii laste kui ka vanemate seas veel vähelevinud
- Vaid 12% lastest, kes sõidavad jalgrattaga, kannavad alati kiivrit, samas koguni kaks kolmandikku 6-14-aastastest jalgratturitest ei kanna mitte kunagi kiivrit
 - kuigi jalgratturikiivri kandmine on harv nähtus kõigis sihtrühmades, ei kanna seda mitte kunagi eeskätt mitte-eestlased ja Virumaa lapsed/noored
- Täiskasvanud ei ole oma käitumisega eeskujuks lastele – 11% jalgrattaga sõitjatest kannab jalgratturikiivrit ning koguni 71% ei kanna seda mitte kunagi
 - sarnaselt lastele ei kanta jalgratturikiivrit kõigis sihtrühmades, kuid teistest eristuvad lisaks mitte-eestlastele ja Virumaa elanikele ka Lääne- ja Lõuna-Eesti ning väiksemate linnade jalgratturid
- Kui vanemad kannavad alati jalgratturikiivrit, siis kannavad seda alati ka sama pere lapsed

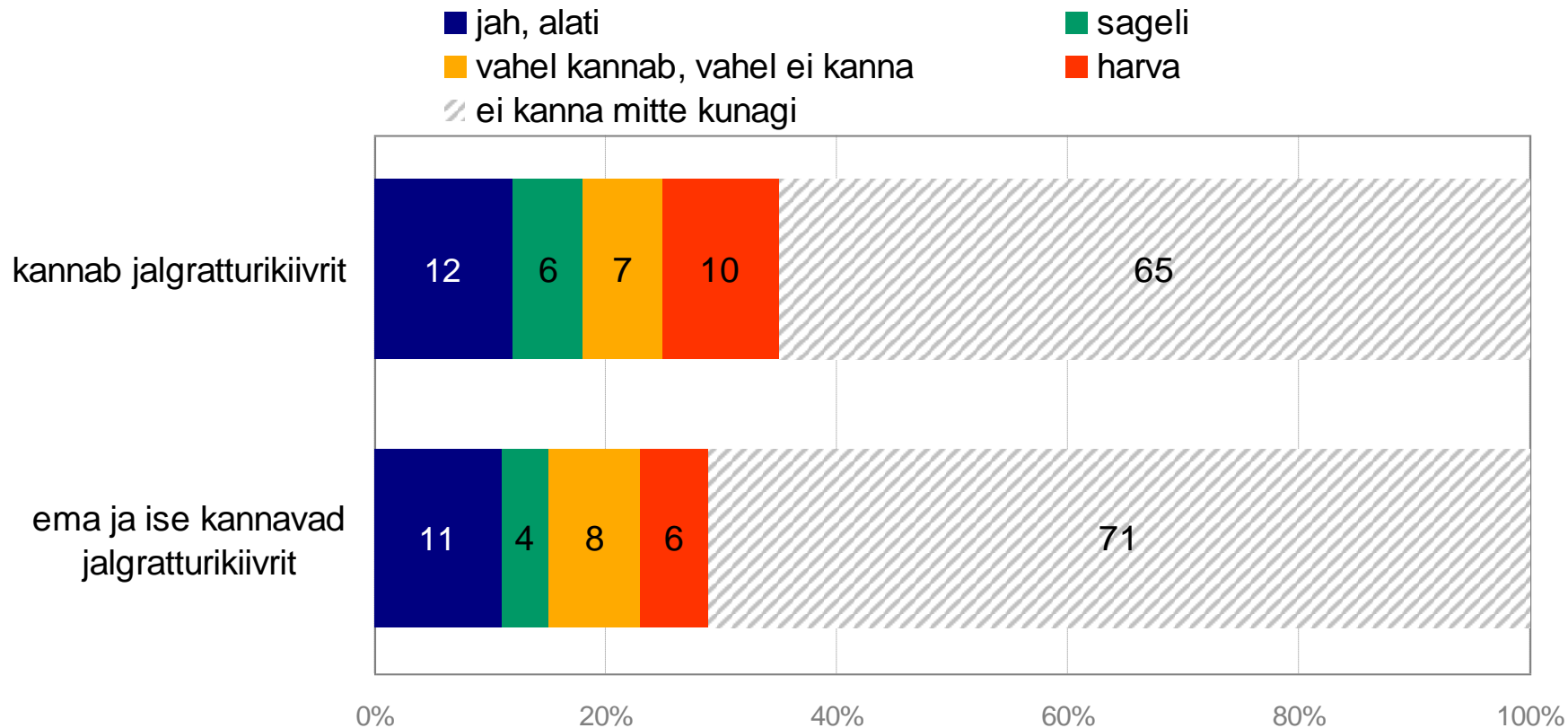
jalgratturikiivri kandmine jalgrattaga sõites – kõik vastajad

% kõikidest vastajatest

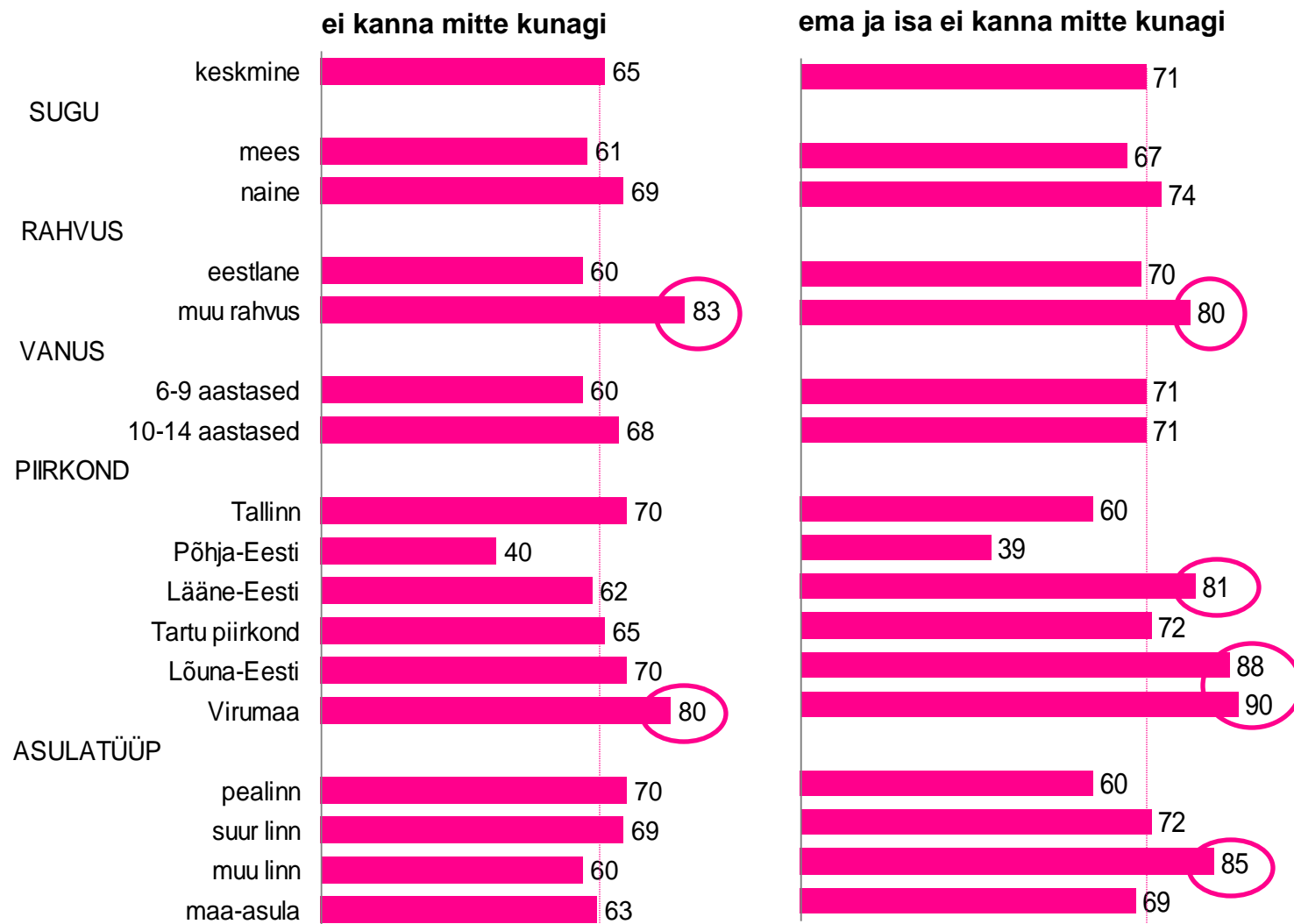
jalgratturikiivri kandmine jalgrattaga sõites – jalgrattaga sõitjatest

% nendest, kes sõidavad jalgrattaga

jalgratturikiivri mittekandmine sihtrühmades

% nendest, kes sõidavad jalgrattaga

kokkuvõtteks

- Kolmest uuritud valdkonnast on **lapsed kõige kohusetundlikumad turvavööde kinnitamisel** – turvavöö kinnitab pea kaks kolmandikku neist
- Helkurit kannab iga teine laps ja jalgratturikiivrit pea iga kümnes jalgrattaga sõitev laps. Seega on **kõige rohkem arenguruumi just jalgratturikiivri kandmise vajalikkuse selgitamisel ning sellele suunatud kampaania on kindlasti väga vajalik**. Kuna hetkel käiv kampaania algas peale küsitlusperioodi, siis ei ole selle mõju veel antud uuringus näha
- **Laste käitumine on seotud nende vanemate käitumisega**. Laste hinnangul kinnitab turvavöö koguni 77% nende vanematest, kes sõidavad autoga. Helkurit kannab 38% neist ning jalgratturikiivrit iga kümnes jalgrattaga sõitev vanem
- **Kindlasti tuleks jätkata lastele suunatud kampaaniate läbiviimist ning selgitustööd**. Laste käitumise muutmisel on oluline roll nende vanemate teadlikkuse kasvatamist liiklusohutuse teemadest

projekti töörühm ja kontaktandmed

■ Töörühm:

- Uuringu kava ja aruande koostajad: Kristina Randver
- Küsitlustöö koordineerija: Kaja Ruuben
- Programmeerimine: Mare Lepik
- Andmetöötlus: Aivar Felding

■ Kontaktandmed:

- Telefon: 626 8519
- Faks: 626 8501
- E-mail: kristina.randver@emor.ee
- E-mail (üld): emor@emor.ee
www.emor.ee
- Aadress: Ahtri 12, VI korrus
10151 Tallinn

uuringu
ankeet